

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomanta: Adéla Houžvičková

Téma a rozsah práce: Odpovědnost za neuzavření smlouvy ve vztazích podnikatele, 65 s. (dle údaje o počtu znaků)

1. Aktuálnost (novost) tématu: Zvolené téma je aktuální; jde o institut v praxi často zvažovaný a přitom, zejména po přijetí explicitní úpravy v novém občanském zákoníku, nedostatečně prozkoumaný.

2. Náročnost tématu na:

- teoretické znalosti,
- vstupní údaje a jejich zpracování,
- použité metody.

Téma považuji za středně obtížné. Na jedné straně jde o klasický a dobře známý institut, na druhé straně jeho přínosné zpracování vyžaduje dobrou orientaci v celém instrumentáriu občanského a obchodního závazkového práva.

3. Kritéria hodnocení práce:

- splnění cíle práce

Diplomantka si uložila provést "*pregnantní rozbor jednotlivých částí [§ 1729], což napomůže usnadnění její aplikace a případnému uplatňování vzniklého občanskoprávního nároku z před soudem*". Ač s některými závěry nesouhlasím a někde bych uvítal větší argumentační hloubku (viz dále), vytčený cíl považuji za splněný.

- samostatnost při zpracování tématu,

Práce je bez pochyby zpracována samostatně. To je její velká přednost, někdy ovšem i poněkud slabina, když se diplomantka oddává poněkud příliš originálním výkladovým úvahám založeným toliko na textu zkoumaných ustanovení (nejmarkantněji např. str. 12 nebo 26).

- logická stavba práce,

Práce je vystavěna přísně logicky nejen co do základního členění, ale i co do postupné argumentační výstavby. V tomto ohledu se mi předvedené schopnosti diplomantčiny jeví velmi nadprůměrné a chvályhodné.

- práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací,

Rozsah domácích použitých zdrojů je dostatečný, byť ne vyčerpávající. Je škoda, že komentář, jehož jsem spoluautorem, je citován v prvním vydání, ačkoliv v mezidobí vyšlo druhé (bohužel jen v systému ASPI), které by zejména v otázce limitace náhrady škody diplomantce konvenovalo zřejmě mnohem lépe. Za slabinu považuji prakticky úplnou absenci práce s literaturou zahraniční. V seznamu literatury jsou sice čtyři zahraniční zdroje uvedeny a v textu také ojedinele citovány, žádný funkční užitek z nich ovšem získáván není. Přitom komparativní analýza by právě u takového institutu byla určitě prospěšná a možná více obohacující, než pouhé rozjímání nad textem domácího zákona (nejmarkantnější případ viz str. 33 dole – otázka, jak se k možnosti náhrady pozitivní interesse, staví relevantní zahraniční právní řády, může být velmi obohacující a neměla by být odbývána pouhým jednovětvým příkladem).

- hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu),

Hloubka provedené analýzy je jednoznačně nadprůměrná. Krom zmíněného absentujícího komparativního kontextu by bylo ještě v některých případech možné více se zabývat

pravděpodobným účelem jednotlivých pravidel. Též v místech styku s jinými právními instituty se někdy analýza těchto jiných institutů zdá být poněkud ukvapená, což někdy vede i k ne zcela správným závěrům.

- úprava práce (text, grafy, tabulky),

Úprava práce je standardní.

- jazyková a stylistická úroveň

Jazyková a stylistická úroveň je velmi nadprůměrná. Jen výjimečně diplomantka sáhne po výrazu, který není v daném kontextu zcela vhodný. Tak hned na straně 1 asi nebudeme hovořit o "benefitu" neurčité formulace normy, ale spíše "výhodě". Též nepůjde o "fragmenty" normy, ale její části či prvky.

4. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Dále uvádím přehled hlavních připomínek, jež jsem si při čtení práce poznamenal. Diplomantka necht' si k obhajobě připraví reakci na alespoň jednu z nich dle vlastní volby.

- Mám pochybnost o tom, že označení nějakého jednání za nepoctivé je skutečnou dispozicí normy. Zdá se mi to jen jako terminologická otázka. Dispozicí by podle mého názoru mohlo být, že takové jednání je zakázané popř. že zakládá odpovědnost za škodu (tedy to, co diplomantka považuje za "sankci").
- Nesouhlasím se závěrem, že jakmile došlo k dosažení shody na obsahu smlouvy, je smlouva nutně již uzavřena. Diplomantka zde podle mého přehlídí, že nezbytnou složkou právního jednání je též vůle po právním následku neboli vůle se vázat. Právě ta v takové situaci (přechodně) absentuje a právě její pozdější nedoplnění je nejfrekventovanějším případem úvah o aplikaci předsmulvné odpovědnosti dle § 1729.
- Pokud je mi známo, francouzské právo nezná uzavření smlouvy již okamžikem dosažení shody na podstatných náležitostech, vyžaduje se plný konsenzus. Zajisté, minimálním obsahem tohoto konsenzu jsou podstatné náležitosti, to ale platí i v českém právu.
- Domnívám se, že ukončení jednání o smlouvě není *právní jednání* neboť nemá za cíl žádný právní následek, ale jednání čistě faktické, které někdy může být protiprávní. To mne vede k nesouhlasu s analýzou způsobu ukončení jednání na str. 16 a násl. (byť bez zásadních odchylek v praktických závěrech)..
- Neshoduji se s diplomantkou v její kritice judikatury NS o spravedlivém důvodu pro neuzavření smlouvy; zejména existence (výrazně) výhodnější nabídky se mi za obvyklých okolností jeví jako velmi spravedlivý důvod – proč by měl být někdo nucen uzavírat pro něj nevýhodnou smlouvu? Argumentace na str. 24-25 mne nepřesvědčila.
- Úvahy o subjektivní či objektivní variantě odpovědnosti se mi vzhledem ke konstrukci skutkové podstaty jeví jako pravděpodobně liché – lze si představit její nezaviněné naplnění? Viz i termín "nepoctivé" jednání zákonodárcem užitý.
- Bude skutečně relevantní, pokud si jedna ze stran v obchodních podmínkách definuje "spravedlivé" důvody pro ukončení vyjednávání? A je to vůbec otázkou smluvní dispozice stran?
- Nebylo by jednodušší analyzovat situaci podání nabídky dle ZZVZ jako případ závazné nabídky ve smyslu § 1776 OZ (přímo či analogicky)?

5. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě.

Práci doporučuji k obhajobě.

6. Navržený klasifikační stupeň:

Předběžně navrhuji hodnotit stupněm "velmi dobře" až "výborně" dle průběhu obhajoby.

V Praze dne 11. 5. 2023

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.
oponent diplomové práce